Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0014

Ľudské práva a demokracia vo svete a politika Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. januára 2026 o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2025 (2025/2166(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,

– so zreteľom na články 2, 3, 8, 21, 23 a 36 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

– so zreteľom na články 17 a 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),

– so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a ďalšie relevantné zmluvy a nástroje Organizácie Spojených národov týkajúce sa ľudských práv,

– so zreteľom na Dohovor OSN o zabránení a trestaní zločinu genocídia prijatý 9. decembra 1948,

– so zreteľom na Ženevský dohovor o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami prijatý 12. augusta 1949,

– so zreteľom na Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu z 10. decembra 1984 a na opčný protokol k nemu prijatý 18. decembra 2002,

– so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach pôvodného obyvateľstva, ktorú Valné zhromaždenie OSN prijalo 13. septembra 2007,

– so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím z 12. decembra 2006 a na opčný protokol k nemu prijatý 13. decembra 2006,

– so zreteľom na Deklaráciu o odstránení všetkých foriem neznášanlivosti a diskriminácie na základe náboženstva alebo viery, ktorá bola vyhlásená rezolúciou Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov 36/55 z 25. novembra 1981,

– so zreteľom na Deklaráciu Organizácie Spojených národov o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám z 18. decembra 1992,

– so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 a na jeho dva opčné protokoly, ktoré boli prijaté 25. mája 2000,

– so zreteľom na protokoly č. 6 a 13 k Dohovoru Rady Európy z 28. apríla 1983 o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúce sa zrušenia trestu smrti,

– so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,

– so zreteľom na závery Rady z 27. januára 2025 o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2025,

– so zreteľom na Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024, ktorý Rada prijala 17. novembra 2020, a na jeho preskúmanie v polovici trvania prijaté 9. júna 2023,

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009[2],

– so zreteľom na Stratégiu EÚ v oblasti práv dieťaťa (COM(2021)0142),

– so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania alebo viery,

– so zreteľom na usmernenia EÚ týkajúce sa slobody prejavu online a offline, ktoré Rada prijala 12. mája 2014,

– so zreteľom na revidované usmernenia politiky EÚ vo vzťahu k tretím krajinám týkajúce sa mučenia a iného krutého, neľudského alebo

---

1 Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.

2 Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, ktoré Rada prijala 16. septembra 2019,

– so zreteľom na revidované usmernenia EÚ o deťoch v ozbrojených konfliktoch, schválené Radou 24. júna 2024,

– so zreteľom na spoločný návrh Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. mája 2023 na rozhodnutie Rady o reštriktívnych opatreniach proti závažným činom korupcie (JOIN(2023)0013),

– so zreteľom na usmernenia EÚ o podpore dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva,

– so zreteľom na Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu zo 17. júla 1998,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2019 o usmerneniach EÚ a mandáte osobitného vyslanca EÚ pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2021 o globálnom sankčnom režime EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského akt EÚ)[4],

– so zreteľom na závery Rady z 27. mája 2024 o zosúladení akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024 s viacročným finančným rámcom na roky 2021 – 2027,

– so zreteľom na akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien v rámci vonkajšej činnosti EÚ na roky 2021 – 2025 (GAP III),

– so zreteľom na usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv, ktoré Rada prijala 14. júna 2004,

– so zreteľom na výročnú správu EÚ o ľudských právach a demokracii vo svete za rok 2024,

– so zreteľom na Sacharovovu cenu za slobodu myslenia, ktorá bola za rok 2025 udelená bieloruskému novinárovi Andrzejovi Poczobutovi a gruzínskej novinárke Mzii Amaglobeliovej,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 2025 o ľudských právach a demokracii vo svete a politike Európskej únie v tejto oblasti – výročná správa za rok 2024[5] a na svoje predchádzajúce uznesenia o predchádzajúcich výročných správach,

– so zreteľom na svoje uznesenia o porušovaní ľudských práv,

---

3 Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 30.
4 Ú. v. EÚ C 99, 1.3.2022, s. 152.
5 Ú. v. EÚ C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

demokracie a zásad právneho štátu (označované ako uznesenia o naliehavých prípadoch) prijaté v súlade s článkom 150 rokovacieho poriadku, najmä tie, ktoré boli prijaté v roku 2025,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0262/2025),

A. keďže EÚ je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv, ako sa uvádza v článkoch 2 a 21 Zmluvy o EÚ; keďže činnosť EÚ vo svete sa musí riadiť univerzálnosťou a nedeliteľnosťou ľudských práv a skutočnosťou, že účinná ochrana a obrana ľudských práv a demokracie sú jadrom vonkajšej činnosti EÚ;

B. keďže konzistentnosť a súdržnosť vnútorných a vonkajších politík EÚ sú kľúčom k dosiahnutiu účinnej a dôveryhodnej politiky EÚ v oblasti ľudských práv a pri obrane a podpore slobody a demokracie;

C. keďže demokratické systémy sú najvhodnejším prostriedkom na zaručenie toho, aby každý človek mohol požívať svoje ľudské práva a základné práva; keďže svet demokracií, chápaných ako vyspelé demokratické systémy, je celkovo bezpečnejší svet, keďže majú významné kontrolné mechanizmy, ktoré zabraňujú nepredvídateľnému správaniu autokracií v medzinárodnom kontexte; keďže v súčasnosti žije v liberálnych demokraciách len 29 % svetovej populácie, čo je prudký pokles v porovnaní s 52 % v roku 2009; keďže nárast autoritárstva, neliberalizmu a populizmu ohrozuje globálny poriadok založený na pravidlách, ochranu a presadzovanie ľudských práv vo svete a hodnoty a zásady, na ktorých je EÚ založená; keďže aj terorizmus a extrémizmus sú na vzostupe a tiež ohrozujú tieto hodnoty a zásady;

D. keďže EÚ pevne verí v multilateralizmus, globálny poriadok založený na pravidlách a v súbor univerzálnych hodnôt, zásad a noriem, ktorými sa riadia členské štáty OSN a ku ktorých dodržiavaniu sa v súlade s Chartou OSN členské štáty OSN zaviazali, a plne ich podporuje;

E. keďže globálny odmietavý postoj k rodovej rovnosti a základným právam, a to aj k právam žien, a nárast rétoriky zameranej proti LGBTIQ+ osobám oslabujú práva najzraniteľnejších osôb;

F. keďže zneužívanie technológií digitálneho dohľadu a umelej inteligencie čoraz viac ohrozuje súkromie, slobodu prejavu a obhajcov ľudských práv;

G. keďže legitimita medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, ktorý EÚ dôrazne podporuje a snaží sa chrániť, závisí od dodržiavania nariadení medzinárodných orgánov, ako sú rezolúcie

Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov a uznesenia a rozhodnutia Medzinárodného súdneho dvora (MSD) a Medzinárodného trestného súdu (MTS); keďže vo vznikajúcich a prebiehajúcich konfliktoch sa stále viac a bezprecedentne v globálnom rozsahu ohrozuje dodržiavanie takýchto nariadení a rozhodnutí a vo všeobecnosti ustanovení medzinárodného práva, práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva; keďže autoritárske a neliberálne režimy narúšajú využívanie multilaterálnych fór na presadzovanie reakčnej agendy, ktorá spochybňuje ľudské práva a multilaterálny poriadok založený na pravidlách; keďže diskreditácia a útoky na multilaterálne organizácie majú závažné dôsledky, ako je podpora kultúry beztrestnosti; keďže medzinárodné inštitúcie, ich úradníci a tí, ktorí s nimi spolupracujú, sú čoraz častejšie terčom útokov a hrozieb; keďže medzinárodné spoločenstvo vrátane EÚ je zodpovedné za dodržiavanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách zabezpečovaním všeobecného dodržiavania predpisov, a to aj zo strany svojich partnerov;

H. keďže masívne škrty v medzinárodnom financovaní ľudských práv, podpory demokracie a nezávislých médií urobili z EÚ jedného z posledných významných globálnych aktérov v tejto oblasti;

I. keďže OSN po stiahnutí medzinárodnej finančnej podpory čelí vážne znepokojujúcej a zúfalej finančnej situácii so znížením počtu zamestnancov o 20 % a so znížením všeobecného rozpočtu o 500 miliónov USD spolu s ďalšími významnými škrtmi v jej mierových, humanitárnych a zdravotníckych agentúrach;

J. keďže akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024 bol predĺžený do roku 2027 a popri novom viacročnom finančnom rámci (VFR) by sa malo začať pracovať na novom, vylepšenom pláne na roky 2028 – 2034 s cieľom riešiť nové výzvy, ktorým svet čelí; keďže v zrevidovanej štruktúre nového VFR chýba osobitný program a konkrétne rozpočtové prostriedky na ľudské práva, demokraciu a právny štát, čo vyvoláva obavy z nedostatočného financovania, nedostatočnej predvídateľnosti a oslabenia tematických priorít;

K. keďže obhajcovia ľudských práv vrátane obhajcov práv žien a organizácie občianskej spoločnosti (ďalej len „OOS“) sú kľúčovými partnermi v úsilí EÚ o ochranu a presadzovanie ľudských práv, demokracie a právneho štátu; keďže vlády a neštátni aktéri na celom svete ďalej obmedzujú občiansky priestor tým, že čoraz viac cenzurujú, umlčiavajú a zastrašujú okrem iného obhajcov ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti, novinárov, náboženské komunity, opozičných lídrov a iné zraniteľné skupiny v ich práci, čím sa občiansky priestor ešte viac zmenšuje;

L. keďže vlády na celom svete čoraz viac cenzurujú, umlčiavajú a zastrašujú obhajcov ľudských práv a organizácie občianskej

spoločnosti v ich práci; keďže súčasťou takéhoto konania sú opatrenia, ktoré zahŕňajú strategické žaloby proti verejnej účasti, reštriktívne vládne politiky, ohováračské kampane, diskrimináciu, zastrašovanie a násilie vrátane mimosúdnych popráv, únosov, svojvoľného zatýkania a zadržiavania; keďže útoky na obhajcov ľudských práv sa čoraz viac rozširujú na ich rodiny a komunity;

M. keďže prenasledovanie náboženských menšín predstavuje porušenie slobody náboženského vyznania alebo viery, jedného zo základných práv zakotvených v Charte základných práv Európskej únie a v medzinárodnom práve;

N. keďže kresťanské komunity na Blízkom východe, ktoré patria k najstarším na svete, naďalej čelia krutému prenasledovaniu, diskriminácii, násilnému vysídľovaniu a obmedzovaniu slobody náboženského vyznania a viery;

O. keďže smernica (EÚ) 2024/1712[6] zmenila smernicu 2011/36/EÚ[7], aby zahrnula využívanie náhradného materstva, nútené manželstvo a nezákonné osvojenie medzi praktiky, ktoré predstavujú obchodovanie s ľuďmi;

P. keďže v Istanbulskom dohovore, ku ktorému sa EÚ nedávno pripojila napriek tomu, že ho ratifikovali len niektoré členské štáty, sa uvádza, že ozbrojené konflikty vedú k opakovanému porušovaniu ľudských práv, ktoré postihuje civilné obyvateľstvo, najmä ženy, ktoré sú obeťami znásilňovania a sexuálneho násilia používaného ako vojnová zbraň a ktoré sú počas konfliktov a po nich vystavované intenzívnejšiemu rodovo motivovanému násiliu, pričom tie, ktoré prežili násilie, nemajú prístup k spravodlivosti alebo primeranej zdravotníckej a psychologickej podpore; keďže v uvedenom dohovore sa násilie páchané na ženách vymedzuje ako porušenie ľudských práv;

Q. keďže rovnosť medzi ženami a mužmi je jednou zo základných hodnôt EÚ, pričom ľudské práva žien a dievčat vrátane ich sexuálnych a reprodukčných práv sú všade vo svete naďalej porušované; keďže ženy sú osobitne a neprimerane zasiahnuté ozbrojenými konfliktami, zmenou klímy a migráciou vrátane zvýšeného rizika rodovo motivovaného násilia, hospodárskej marginalizácie a prekážok v prístupe k zdrojom; keďže obhajcovia ľudských práv a organizácie

---

6 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1712 z 13. júna 2024, ktorou sa mení smernica 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania (Ú. v. EÚ L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

občianskej spoločnosti zamerané na ženy majú stále menej priestoru na svoju prácu zásadného významu a sú vystavované hrozbám násilia, obťažovania a zastrašovania;

R. keďže organizácie občianskej spoločnosti zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím a ich rodiny zohrávajú zásadnú úlohu pri presadzovaní ľudských práv a budovaní demokratických a inkluzívnych spoločností; keďže osoby so zdravotným postihnutím, najmä ženy a dievčatá, čelia v kontexte konfliktov, migrácie a obchodovania s ľuďmi prierezovej diskriminácii a keďže vonkajšia činnosť EÚ musí zabezpečiť ich plné začlenenie a rovnaký prístup v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;

S. keďže klimatická kríza predstavuje hrozbu pre ľudstvo ako celok a vo svojej podstate je krízou ľudských práv, pretože poškodzuje práva na život, potraviny, vodu a sanitáciu, zdravie, kultúru a ďalšie práva v každom regióne sveta, ako to uznali Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC) a Rada OSN pre ľudské práva;

T. keďže podpora demokracie je v centre vonkajšej činnosti EÚ, pričom pozorovanie volieb je jedným z kľúčových nástrojov v súbore nástrojov EÚ;

U. keďže v roku 2024 sa viac ako polovica svetovej populácie zúčastnila na voľbách a mnohé z týchto volieb boli poznačené manipulovaním, dezinformáciami a pokusmi o zasahovanie z krajiny alebo mimo nej; keďže podobný vývoj sa pozoruje aj v roku 2025;

V. keďže zo Svetového indexu slobody tlače v roku 2025, ktorý zostavila organizácia Reportéri bez hraníc (RSF), vyplýva, že viac ako polovica svetovej populácie žije v krajinách, kde je sloboda tlače vo „veľmi vážnej“ situácii, pričom celosvetový stav slobody tlače je teraz prvýkrát v histórii indexu klasifikovaný ako „ťažká situácia“; keďže podľa prehľadu RSF za rok 2025 bolo od 1. januára 2025 do štvrtka 10. septembra 2025 zabitých 51 novinárov a pracovníkov médií, 527 ich bolo zadržiavaných, 25 bolo zadržiavaných ako rukojemníci a 142 nezvestných;

W. keďže uplynulý rok sa vyznačoval ďalším nárastom počtu zákonov o zahraničnom vplyve a o tzv. zahraničných agentoch, a to aj v krajinách so štatútom kandidátskej krajiny EÚ, ktorých terčom sú OOS a médiá, a tiež pokusmi zabrániť im získať finančnú podporu zo zahraničia, a to aj od EÚ a jej členských štátov, čo umocňuje atmosféru strachu a autocenzúry;

X. keďže podľa globálnej monitorovacej správy UNESCO o vzdelávaní za rok 2025 je 272 miliónov detí a mladých ľudí zbavených základného práva na vzdelávanie a sú naďalej mimo školského systému, čo predstavuje značný nárast o 21 miliónov v porovnaní s posledným hláseným odhadom 251 miliónov; keďže dievčatá a ženy naďalej zažívajú okrem chudoby aj vplyv kultúrnych noriem, rodové

predsudky, detské sobáše a násilie povolené oficiálnymi diskriminačnými politikami, ktoré im bránia v prístupe k vzdelávaniu a na trh práce, pričom podľa UNICEF-u každé tretie dospievajúce dievča z najchudobnejších domácností nebolo nikdy v škole;

Y. keďže globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv – Magnitského akt EÚ[8] prijatý v decembri 2020 umožňuje EÚ uložiť reštriktívne opatrenia voči jednotlivcom a subjektom zodpovedným za závažné porušovanie ľudských práv na celom svete; keďže niektoré členské štáty EÚ sa inšpirovali Magnitského aktom a prijali podobné právne predpisy;

Z. keďže nadnárodné represie sú dobre zdokumentovaným javom, ku ktorému dochádza v globálnom kontexte zhoršujúcich sa ľudských práv, zmenšujúceho sa občianskeho priestoru a rastúceho vplyvu čoraz represívnejších a asertívnejších autoritárskych režimov;

AA. keďže nedostatočná nezávislosť súdov v niektorých krajinách narúša deľbu moci, oslabuje právny štát a prispieva k úpadku demokracie;

AB. keďže územia niektorých krajín, a to aj územia EÚ, sú naďalej vojensky okupované zahraničnými mocnosťami v rozpore s medzinárodným právom a príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN; keďže naďalej pretrváva porušovanie ľudských práv vrátane vlastníckych práv, slobody pohybu a náboženského vyznania, ako aj obmedzovanie prístupu ku kultúrnemu a náboženskému dedičstvu v okupovaných oblastiach a jeho ochrany; keďže problém nezvestných osôb a právo rodín na pravdu a spravodlivosť zostávajú nevyriešené;

Narastajúce hrozby a globálne výzvy v oblasti ľudských práv a demokracie

1. opätovne potvrdzuje svoje pozície vyjadrené vo výročnej správe za rok 2024 z 2. apríla 2025, pokiaľ ide o univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a ochranu vrodenej dôstojnosti všetkých ľudských bytostí na základe hodnôt a zásad EÚ, ktorými sa riadi činnosť Únie na medzinárodnej scéne podľa článku 21 Zmluvy o EÚ; opakuje najmä svoje závery týkajúce sa práv žien, detí, migrantov a utečencov, náboženských a etnických menšín a všetkých osôb, ktoré sú naďalej postihnuté mimoriadne zákerným porušovaním ľudských práv, najmä z dôvodu rasy, etnického pôvodu, náboženstva, kasty, rodu, sexuality, zdravotného postihnutia alebo sociálno-ekonomického postavenia, ako aj obavy z porušovania slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania, viery, prejavu, slobody médií, práva na informácie a verejnú účasť; opätovne pripomína svoj

---

[8] Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/1999 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv (Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj) a nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020.

neochvejný nesúhlas s trestom smrti;

2. trvá na tom, že účinné dodržiavanie a ochrana ľudských práv a slobôd musia byť základom vonkajšej politiky EÚ; vyzýva EÚ, aby pokračovala v rozvoji komplexného súboru nástrojov na posilnenie ľudských práv a demokracie na celom svete; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby v súlade so svojimi hodnotami naďalej išli príkladom pri presadzovaní a prísnom dodržiavaní ľudských práv a medzinárodnej spravodlivosti;

Úpadok demokracie

3. odsudzuje zhoršovanie globálnej situácie v oblasti ľudských práv a zjavne stúpajúce trendy porušovania a zneužívania ľudských práv a úpadok demokracie na celom svete, ako sú napríklad porušovanie práv žien, popravy, mimosúdne popravy, svojvoľné zatýkanie a väznenie, mučenie a zlé zaobchádzanie, rodovo motivované násilie a potláčanie prejavov občianskej spoločnosti, politických oponentov, marginalizovaných a zraniteľných skupín vrátane detí a starších ľudí, migrantov, utečencov a žiadateľov o azyl a etnických a náboženských menšín;

4. zdôrazňuje, že EÚ musí byť plne pripravená bojovať proti vzostupu autoritárstva, totalitarizmu a populizmu, ako aj proti čoraz častejšiemu porušovaniu zásad univerzálnosti ľudských práv, demokracie a medzinárodného humanitárneho práva; konštatuje, že autoritárske, totalitné a neliberálne režimy útočia na právo na účasť na slobodných a spravodlivých voľbách; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v mnohých vyspelých demokraciách sa čoraz častejšie vyskytujú prekážky brániace plnému využívaniu týchto práv; zdôrazňuje, že režimy uvedené vyššie organizujú falošné voľby s cieľom legitimizovať svoju moc, keďže v nich neexistujú skutočné podmienky na politickú opozíciu, legitimitu a pluralizmus;

5. zdôrazňuje význam poskytovania kvalitného vzdelávania dievčatám a zabezpečenia rovnakých príležitostí, ktoré sú nevyhnutné pre posilnenie postavenia žien a plné uplatňovanie ich práv; zdôrazňuje, že investície do vzdelávania dievčat po celom svete prinášajú spoločnostiam pozitívne výsledky pre nasledujúce generácie; opakovane zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť veku primeranú a na dôkazoch založenú komplexnú výchovu v oblasti sexuality a vzťahov a v rámci EÚ aj mimo nej odstraňovať rodové stereotypy a škodlivé spoločenské normy, ktoré sú príčinou nerovností;

6. zdôrazňuje zásadnú potrebu chrániť práva tehotných žien a zabezpečiť komplexnú podporu ich zdravia, bezpečnosti a dôstojnosti;

7. zdôrazňuje, že je dôležité bojovať proti všetkým formám sexuálneho vykorisťovania žien vrátane obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania; zdôrazňuje, že je potrebné predchádzať legalizácii a normalizácii prostitúcie, ktoré predstavujú riziko

posilnenia vykorisťovania, zneužívania a organizovanej trestnej činnosti, a bojovať proti nim; požaduje účinné politiky zamerané na prevenciu, ochranu a podporu obetí a stíhanie tých, ktorým plynie zisk zo sexuálneho vykorisťovania;

8. opakuje, že znásilnenie je naďalej jedným z najrozšírenejších porušení ľudských práv, a pripomína, že znásilnenie vymedzené na základe chýbajúceho súhlasu musí byť podľa práva EÚ v rámci existujúceho právneho základu kriminalizované; čo najdôraznejšie odsudzuje používanie znásilnenia a iných foriem sexuálneho násilia ako vojnovej zbrane, ktorá sa používa na terorizovanie civilného obyvateľstva, potláčanie odporu a ničenie komunít; pripomína, že takéto činy môžu podľa medzinárodného práva predstavovať vojnové zločiny, zločiny proti ľudskosti alebo činy prispievajúce ku genocíde;

9. vyzýva EÚ a globálnych aktérov, aby odsúdili praktiky, ako je mrzačenie ženských pohlavných orgánov, nútené manželstvá a manželstvá maloletých a tzv. násilie založené na cti a vraždenie; vyzýva na rázne kroky v celej EÚ a na celom svete s cieľom predchádzať obchodovaniu so ženami a dievčatami a podporovať obete sexuálneho a rodovo motivovaného násilia;

10. zdôrazňuje, že k tomuto trendu úpadku demokracie prispievajú kybernetické útoky, dezinformácie a mylné informácie, ktoré sa často používajú ako nástroje zahraničného zasahovania, a to aj v období volieb; zdôrazňuje, že dôveryhodné, nezávislé a rôzne zdroje informácií a kvalitnej žurnalistiky majú zásadný význam nielen pre transparentnosť a zodpovednosť, ale aj pre odolnosť demokratických inštitúcií a informovanú účasť občanov na verejnom živote; je preto hlboko znepokojený narastajúcimi a mnohostrannými výzvami, ktorým čelia nezávislé médiá, vrátane stále väčších útokov na novinárov a znižovania dostupných finančných prostriedkov; opakuje, že sloboda prejavu je ľudské právo, ktoré je nevyhnutné pre rozvoj pluralitnej a demokratickej spoločnosti; odsudzuje narastajúcu cenzúru, umlčiavanie a obťažovanie novinárov, obhajcov ľudských práv a organizácií občianskej spoločnosti v ich činnosti prostredníctvom uplatňovania tzv. zákonov o zahraničných agentoch, ako aj iných legislatívnych a nelegislatívnych opatrení prijatých autoritárskymi a neliberálnymi režimami; konštatuje, že súčasťou tohto konania sú aj opatrenia, ktoré zahŕňajú strategické žaloby proti verejnej účasti, reštriktívne vládne politiky, cezhraničné represie, ohováračské kampane, diskrimináciu, zastrašovanie, svojvoľné zadržanie a násilie, ktoré majú dlhodobý vplyv na kariéru a bezpečnosť dotknutých osôb; v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu, ktorú zohrávajú overovatelia faktov v mediálnom prostredí pri zabezpečovaní toho, aby verejnosť mohla dôverovať informáciám, ktoré dostáva;

11. zdôrazňuje zásadnú úlohu, ktorú občianska spoločnosť zohráva v dobre fungujúcej demokracii; vyjadruje mimoriadne znepokojenie nad pretrvávajúcim obmedzovaním priestoru občianskej spoločnosti

a rastúcimi hrozbami, ktorým čelí práca obhajcov ľudských práv a OOS, ako aj ich rodiny, komunity a právnici, a považuje čoraz sofistikovanejšie prostriedky používané na ich prenasledovanie za osobitne znepokojujúce; dôrazne odsudzuje ich svojvoľné zadržiavanie a zabíjanie; vyjadruje poľutovanie nad opatreniami, ktoré prijímajú vlády na celom svete s cieľom zmenšiť občiansky priestor, napríklad prijímaním na mieru šitých právnych predpisov s cieľom znížiť financovanie mimovládnych organizácií, a to aj financovanie zo zahraničných zdrojov, prijatím zákonov o tzv. zahraničných agentoch a zneužívaním zákonov na boj proti terorizmu alebo korupcii s cieľom obmedziť slobodu zhromažďovania a potláčať obhajcov ľudských práv; odsudzuje zásahy proti pokojným demonštrantom a mládežníckym a študentským protestom a organizáciám vo svete, pri ktorých dochádza k mučeniu a zlému zaobchádzaniu vedúcemu k úmrtiam a iným závažným porušeniam;

12. odsudzuje bránenie nezávislej občianskej spoločnosti v účasti na multilaterálnych fórach, napríklad prostredníctvom využívania mimovládnych organizácií blízkych vláde a zastrašovania a represií;

13. vyzdvihuje mimoriadne dôležitú činnosť obhajcov ľudských práv pri presadzovaní ľudských práv; vyjadruje však poľutovanie nad rastúcimi útokmi na obhajcov ľudských práv; odsudzuje beztrestnosť, s ktorou páchatelia porušujú práva obhajcov ľudských práv vo verejnej aj súkromnej sfére; zdôrazňuje osobitné hrozby, ktorým čelia obhajcovia ľudských práv, a nedostatok zodpovednosti za takéto činy; berie na vedomie zvýšenú sofistikovanosť metód používaných na ich prenasledovanie v ich krajinách aj mimo nich vrátane rôznych foriem nadnárodných represií a hrozieb, a to aj prostredníctvom finančných prostriedkov, sledovania, zastrašovania, digitálneho obťažovania a politicky motivovaného zadržiavania disidentov a aktivistov v zahraničí;

14. zdôrazňuje skutočnosť, že autokratické a neliberálne režimy čoraz viac nezákonne využívajú medzinárodné právne predpisy v oblasti finančnej a kybernetickej bezpečnosti, ako sú zákony v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu alebo normy Finančnej akčnej skupiny, aby sa zamerali na nesúhlasné hlasy a získali údaje o ich správaní, a to aj na území EÚ;

15. pripomína, že LGBTIQ+ osoby sú počas vojny a núteného vysídľovania obzvlášť zraniteľné a čelia prenasledovaniu a násiliu; vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby zabezpečili, že vonkajšia pomoc EÚ bude v týchto situáciách zahŕňať ochranné a bezpečnostné opatrenia;

16. zdôrazňuje, že počas konfliktov a núteného vysídľovania znášajú ženy a dievčatá neúmerne väčšie bremeno spojené s poskytovaním starostlivosti, čo obmedzuje ich prístup k vzdelaniu, zamestnaniu a politickej účasti; žiada, aby humanitárna pomoc EÚ zahŕňala opatrenia na podporu poskytovateľov starostlivosti;

17. domnieva sa, že aj keď sa používaním nových a vznikajúcich technológií, ako je umelá inteligencia, môže výrazne zvýšiť blahobyt ľudí, ich neobmedzené alebo nekritické využívanie je tiež vážnou hrozbou pre demokraciu a ľudské práva, pričom treba mať na pamäti, že túto transformáciu môžu formovať skreslené údaje a riadiť algoritmy, ktoré často posilňujú diskrimináciu; odsudzuje čoraz častejšie využívanie a zneužívanie technológie rozpoznávania tváre, masového digitálneho sledovania, deepfakes a dezinformačných kampaní, cenzúry online obsahu, potláčania informácií, kybernetických útokov, únikov dát, štátom sponzorovaných operácií online ovplyvňovania a narastajúceho počtu prípadov zablokovania internetu ako účinných nástrojov donucovania zo strany autoritárskych režimov; zdôrazňuje, že zablokovanie internetu často používajú autoritárske režimy na umlčanie politického nesúhlasu a obmedzovanie politickej slobody; konštatuje, že vzhľadom na neexistujúce spoľahlivé minimálne záruky v oblasti ľudských práv hrozí, že príslušné technológie sa budú vyvážať do autokratických systémov, čím sa uľahčí aj porušovanie ľudských práv v iných krajinách;

18. odsudzuje vlnu odporu v rôznych častiach sveta proti rodovej rovnosti a právam žien a LGBTIQ+ osôb; zdôrazňuje, že tieto trendy ohrozujú základné zásady zakotvené v Zmluve o Európskej únii;

19. čo najdôraznejšie odsudzuje čoraz častejšie útoky na sexuálne a reprodukčné zdravie a práva na celom svete; opätovne potvrdzuje, že odopieranie kvalitných a komplexných služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia vrátane bezpečného a legálneho umelého prerušenia tehotenstva je formou rodovo motivovaného násilia;

20. opakuje svoje znepokojenie nad porušovaním práva na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery a nad celosvetovým nárastom neznášanlivosti voči miestnym náboženským aktérom a komunitám; odsudzuje politickú inštrumentalizáciu náboženských identít a vylúčenie náboženských menšín vrátane ich politickej účasti, ako aj útoky na kultúrne a historické pamiatky; zdôrazňuje, že sloboda zvoliť si náboženstvo alebo vieru je ľudským právom, ktoré nemožno trestať; odsudzuje preto existenciu a vykonávanie tzv. zákonov o odpadlíctve a zákonov o rúhaní, ktoré vedú k tvrdým trestom, ponižujúcemu zaobchádzaniu a v niektorých prípadoch dokonca k trestom smrti;

21. odsudzuje prax komerčného náhradného materstva, ktorá môže zahŕňať reprodukčné vykorisťovanie a využívanie ženských tiel na finančný alebo iný zisk, najmä v prípade obzvlášť zraniteľných žien v krajinách mimo EÚ; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia, ktoré prispejú k riešeniu komerčného náhradného materstva;

Multilateralizmus

22. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pretrvávajúcou globálnou krízou

zodpovednosti a zdôrazňuje pokračujúci boj za ukončenie beztrestnosti za porušovanie základných medzinárodných ľudských práv a humanitárneho práva v konfliktoch na celom svete; opätovne potvrdzuje zásadnú neutralitu a kľúčovú úlohu humanitárnej pomoci vo všetkých konfliktných a krízových situáciách; zdôrazňuje vážne dôsledky oslabovania multilaterálnych organizácií vrátane OSN a útokov na ne, čo predstavuje riziko podporovania kultúry beztrestnosti a oslabenia dôvery v systém OSN a jeho účinnosť; vyzýva EÚ, aby bránila medzinárodný právny rámec a zaviedla prísne opatrenia na zabezpečenie dodržiavania týchto právnych predpisov; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že práca multilaterálnych inštitúcií v oblasti ľudských práv a multilaterálny poriadok založený na pravidlách čelia bezprecedentným hrozbám a útokom; vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozhodnutím niektorých krajín vystúpiť z Rady OSN pre ľudské práva a nad ich oznámením, že sa nezapoja do všeobecného pravidelného preskúmania; odsudzuje neustále pokusy o oslabenie a diskreditáciu OSN, jej generálneho tajomníka, jej osobitných spravodajcov a jej agentúr vrátane tých, ktoré zabezpečujú humanitárnu pomoc, ako aj útoky na mierové misie;

23. opakuje, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty vystupovali na pôde OSN a na iných multilaterálnych fórach jednotne v záujme efektívneho riešenia globálnych výziev, ktorým čelia ľudské práva a demokracia, a aby sa vyjadrovali čo najdôraznejšie v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; zdôrazňuje, že súčasný multilaterálny poriadok musí do svojej štruktúry v plnej miere začleniť globálnych aktérov, ktorí sa zameriavajú na demokraciu a ľudské práva, napríklad EÚ; vyzýva preto EÚ a jej členské štáty, aby sa zasadzovali za to, aby EÚ mala popri existujúcich miestach členských štátov na multilaterálnych fórach, najmä v Bezpečnostnej rade OSN, stále miesto;

24. vyjadruje hlboké znepokojenie nad stupňujúcimi sa útokmi na medzinárodný poriadok založený na pravidlách zo strany autoritárskych, totalitných a neliberálnych režimov, najmä prostredníctvom nevyprovokovanej a neodôvodnenej agresie voči mierumilovným susedným krajinám, ako aj prostredníctvom krokov zameraných na podkopávanie účinného fungovania orgánov Organizácie Spojených národov vrátane zneužívania práva veta v Bezpečnostnej rade OSN;

25. vyzýva členské štáty, aby spolu s podobne zmýšľajúcimi partnermi vypracovali spoľahlivú stratégiu, zintenzívnili snahy o boj proti tejto alarmujúcej eskalácii a vyslali jednotné a dôrazné posolstvo o podpore týchto organizácií v prípade, že sa na ne útočí alebo sú ohrozované; domnieva sa, že OSN, jej orgány a iné multilaterálne organizácie potrebujú reformu, aby mohli účinne reagovať na tieto rastúce výzvy a hrozby;

26. konštatuje, že tento odklon od multilaterálneho prístupu ku

globálnemu poriadku nielenže ohrozuje účinné riešenie súčasných kríz, ale aj zvyšuje pravdepodobnosť vypuknutia nových kríz; zdôrazňuje, že multilaterálny systém, ktorého jadrom je OSN a ďalšie multilaterálne fóra, je aj naďalej najúčinnejším spôsobom presadzovania úsilia o mier a bezpečnosť, dodržiavania ľudských práv a riešenia globálnych výziev spravodlivým, udržateľným a zásadovým spôsobom; oceňuje úlohu OSN v oblasti podpory ľudských práv, riešenia konfliktov a globálneho riadenia, najmä v konfliktných oblastiach;

27. zdôrazňuje, že čoraz väčšie nerešpektovanie medzinárodného práva a politizácia diskusií týkajúcich sa medzinárodných súdnych inštitúcií, ako sú Medzinárodný súdny dvor a Medzinárodný trestný súd, predstavujú existenčnú hrozbu pre globálny poriadok založený na pravidlách; vyjadruje hlboké znepokojenie nad rastúcim nerešpektovaním medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv a nad polarizáciou v tejto oblasti; vyjadruje poľutovanie nad bezprecedentnými hrozbami, ktorým čelí MTS, najmä v dôsledku uvalenia sankcií na jeho sudcov a zamestnancov; pripomína, že medzinárodné právo a príslušné nezávislé právne orgány majú zásadný význam pre presadzovanie medzinárodnej spravodlivosti, zabezpečenie zodpovednosti a boj proti beztrestnosti, čo sú nevyhnutné predpoklady každého procesu zmierenia a trvalého mieru;

28. zdôrazňuje, že všetky členské štáty EÚ únie sú ako zmluvné strany Rímskeho štatútu právne povinné vykonať zatykače ICC; keďže akékoľvek rozhodnutie ignorovať tieto záväzky alebo odstúpiť od MTS porušuje *acquis* EÚ a oslabuje medzinárodný poriadok založený na pravidlách;

29. opakuje, že EÚ rozhodne podporuje Európsky súd pre ľudské práva; naliehavo vyzýva všetky signatárske štáty Európskeho dohovoru o ľudských právach, aby sa v plnej miere riadili rozhodnutiami tohto súdu;

30. so znepokojením konštatuje, že niektoré štáty sa opakovane pokúšajú zakotviť v Rade pre ľudské práva terminológiu a koncepcie, ktoré v konečnom dôsledku relativizujú zodpovednosť; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby takéto formulácie systematicky odmietali;

31. vyjadruje vážne obavy v súvislosti so situáciou v oblasti ľudských práv na nezákonne okupovaných územiach, a to aj na území EÚ, a v prípadoch dlhotrvajúcich konfliktov a viacnásobných zmrazených a neviditeľných konfliktov a vyzýva, aby sa prijali účinné opatrenia s cieľom zabrániť závažnému porušovaniu ľudských práv na mieste;

Posúdenie súboru nástrojov EÚ na podporu a ochranu ľudských práv a demokracie na celom svete

Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2027

32. uznáva, že časový rámec akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu je teraz zosúladený s rozpočtovým cyklom EÚ, čo by malo pomôcť zabezpečiť financovanie priorít akčného plánu; pripomína však, že preskúmaniu v polovici trvania chýbali jasné hodnotiace kritériá, a preto neposkytlo jednoznačné usmernenia na odstránenie nedostatkov; domnieva sa, že úplné preskúmanie akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu by sa nemalo ďalej odkladať a že by sa malo bezodkladne začať pracovať na stanovení parametrov vylepšeného plánu;

33. trvá na tom, že Európsky parlament sa musí aktívne zapojiť do prípravy nového akčného plánu;

34. zdôrazňuje úlohu verejnej, parlamentnej a kultúrnej diplomacie EÚ, ako aj medzinárodných kultúrnych vzťahov pri presadzovaní ľudských práv a vyzýva odbor strategickej komunikácie a prognózovania ESVČ, aby v tomto smere zvýšil svoje úsilie, na ktoré by mal dostať primerané zdroje;

Financovanie vonkajšej činnosti v oblasti ľudských práv a demokracie – navrhovaný nástroj Globálna Európa v rámci VFR na roky 2028 – 2034

35. víta ciele súvisiace s ľudskými právami a demokraciou vo všetkých pilieroch navrhovaného nástroja Globálna Európa a navrhované zvýšenie finančných prostriedkov EÚ na vonkajšiu činnosť, najmä vzhľadom na dramatické škrty, ktoré vykonali iní významní globálni prispievatelia a ktoré majú priamy dosah na najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva; zdôrazňuje, že EÚ nemôže tento nedostatok odstrániť sama;

36. vyjadruje však hlboké poľutovanie nad vypustením tematického programu pre ľudské práva a demokraciu ako hlavného nástroja EÚ na podporu a ochranu ľudských práv a demokracie na celom svete a zdôrazňuje, že je potrebné konzistentne začleňovať prístup založený na ľudských právach do všetkých nástrojov vonkajšej činnosti EÚ, aby sa zabezpečila súdržnosť, a vyjadruje tiež poľutovanie nad absenciou osobitného rozpočtu a vyčlenenia prostriedkov; zdôrazňuje úlohu Európskeho parlamentu v procese programovania nástroja a vyzýva Komisiu a ESVČ, aby včas sprostredkovali všetky relevantné informácie a umožnili tak Európskemu parlamentu plniť si úlohu zodpovedajúcim spôsobom;

37. zdôrazňuje potrebu jasných percentuálnych cieľov, vyčlenených rozpočtových položiek a transparentného sledovania, aby sa zabezpečilo účinné riešenie globálnych výziev a podpora zraniteľných skupín obyvateľstva; opakuje zákaz prideľovania finančných prostriedkov EÚ na činnosti, ktoré sú v rozpore so základnými hodnotami EÚ, ako sú terorizmus alebo extrémizmus;

38. vyjadruje poľutovanie nad absenciou transparentnej a vymáhateľnej podmienenosti spolupráce s krajinami mimo EÚ dodržiavaním ľudských práv a demokracie, keďže táto podmienenosť by

predstavovala účinný nástroj na reálne plnenie záväzku EÚ podporovať ľudské práva na celom svete;

Osobitný zástupca EÚ (OZEÚ) pre ľudské práva

39. naďalej považuje OZEÚ pre ľudské práva za mimoriadne dôležitý hlas vonkajšej politiky EÚ v oblasti ľudských práv, ktorý v úzkej spolupráci a koordinácii so všetkými orgánmi EÚ prispieva k jej viditeľnosti a súdržnosti;

Osobitný vyslanec Európskej únie pre podporu a ochranu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ

40. berie na vedomie skutočnosť, že funkcia osobitného vyslanca EÚ pre podporu slobody náboženstva alebo viery mimo EÚ je už viac ako rok neobsadená; zdôrazňuje potrebu zabezpečiť úzku spoluprácu s OZEÚ pre ľudské práva a pracovnou skupinou Rady pre ľudské práva;

Obchodné a medzinárodné dohody EÚ s krajinami mimo EÚ

41. zdôrazňuje kľúčový význam medzinárodných dohôd, a to aj dohôd o pridružení a obchodných dohôd, a nástrojov, ako je všeobecný systém preferencií (VSP) a VSP+, aby sa ľudské práva a demokratické normy stali jadrom vzťahov EÚ s krajinami mimo EÚ, aby sa podporovalo a monitorovalo dodržiavanie týchto noriem a aby sa vo vonkajšej politike EÚ uplatňovala podmienenosť dodržiavaním ľudských práv; opakuje svoju výzvu, aby sa do príslušných dohôd medzi EÚ a tretími krajinami zahrnuli hodnotenia dodržiavania ľudských práv a prísne ustanovenia o ľudských právach; zdôrazňuje význam riešenia rodovej nerovnosti a podpory práv žien prostredníctvom týchto dohôd, a to aj podporou účasti žien na hospodárstve a ich ochranou pred diskrimináciou a vykorisťovaním;

42. trvá na tom, že práva pôvodného obyvateľstva, ako sú uvedené v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, sa musia dôsledne dodržiavať v dohodách EÚ, rozvojových projektoch a podnikových činnostiach, ktoré majú vplyv na jeho pôdu alebo zdroje; zdôrazňuje, že pre udržateľný rozvoj, opatrenia v oblasti klímy a zachovanie biodiverzity je dôležité, aby sa dodržiavali práva pôvodných obyvateľov;

43. pripomína, že podniky nesú zodpovednosť za zaistenie toho, aby ich činnosti a dodávateľské reťazce neboli zapojené do porušovania ľudských práv; zdôrazňuje potrebu odstrániť právne a regulačné medzery, ktoré by podniky mohli využívať na úkor ľudských práv a životného prostredia; opakuje svoju silnú podporu otvorenej medzivládnej pracovnej skupine OSN pre nadnárodné korporácie a iné podniky so zreteľom na ľudské práva v súvislosti s právne záväzným nástrojom v oblasti podnikania a ľudských práv;

Dialógy EÚ o ľudských právach

44. konštatuje, že v roku 2024 sa uskutočnilo 35 dialógov a konzultácií o ľudských právach; domnieva sa, že tieto dialógy sú naďalej dôležitým nástrojom pri presadzovaní ľudských práv a demokracie, avšak ľutuje, že sa často považujú skôr za samostatný nástroj než za kľúčový prvok trvalej angažovanosti EÚ v oblasti ľudských práv vo vzťahoch s krajinami a regiónmi mimo EÚ; vyzýva na väčšie a zmysluplnejšie zapojenie občianskej spoločnosti do dialógov; zdôrazňuje, že skutočným OOS sa nesmie brániť v účasti na dialógoch o ľudských právach a že musia byť súčasťou každého dialógu bez akýchkoľvek obmedzení; domnieva sa, že existuje priestor na systematickejšie posilnenie úlohy Európskeho parlamentu v procese dialógu; opakuje, že treba upozorňovať na jednotlivé prípady, najmä tie, na ktoré poukazuje Európsky parlament vo svojich uzneseniach, a zabezpečiť primerané následné opatrenia; berie na vedomie, že viaceré dialógy o ľudských právach sa naďalej konajú mimo sídiel EÚ;

Sankčné nástroje EÚ vrátane globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (GHRSR – Magnitského akt)

45. opätovne vyjadruje podporu väčšiemu využívaniu GHRSR spolu s ďalšími rámcami ad hoc sankcií ako kľúčového politického nástroja EÚ na podporu právneho štátu, demokracie a ľudských práv dopĺňajúceho iné súdne nástroje; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby rozšírili rozsah pôsobnosti globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského akt EÚ), zahrnuli do neho činy korupcie, ako už niekoľkokrát požadoval Európsky parlament, a systematické zaraďovanie páchateľov nadnárodnej represie vrátane tých, ktorí sa zameriavajú na komunity diaspór; pripomína však obmedzenia a pomalosť súčasného rozhodovacieho systému, pokiaľ ide o aktiváciu týchto nástrojov, ako aj medzery v mechanizmoch presadzovania, ktoré umožňujú obchádzanie; opakuje svoju výzvu zaviesť pri rozhodnutiach o globálnom režime GHRSR hlasovanie kvalifikovanou väčšinou; vyzýva, aby sa sankcie presadzovali rovnocenným a zásadovým spôsobom a v plnom rozsahu a aby sa riešilo ich obchádzanie;

Podpora EÚ pre obhajcov ľudských práv

46. víta skutočnosť, že v roku 2024 podporil mechanizmus pre obhajcov ľudských práv, financovaný v rámci tematického programu pre ľudské práva a demokraciu Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, 10 050 obhajcov ľudských práv považovaných za vysoko ohrozených, z toho 51 % žien, a v rovnakom období poskytol podporu viac ako 700 ohrozeným novinárom v 60 krajinách;

47. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré mechanizmy na ochranu obhajcov ľudských práv, napríklad ProtectDefenders, nemajú dostatočné zdroje na pokrytie potrieb, a naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby posilnili rozpočtovú podporu a zabezpečili

flexibilné, dostupné a dlhodobé financovanie, ktoré by umožnilo obhajcom ľudských práv pokračovať v ich životne dôležitej práci v podmienkach rastúcej represie;

48. zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu delegácií EÚ a zastúpení členských štátov pri pozorovaní súdnych procesov, návštevách vo väzbe a podpore rodín a právnikov prenasledovaných obhajcov ľudských práv;

49. víta aktualizáciu príručky k vízovému kódexu Únie z roku 2024, ktorej cieľom je spriehľadniť možnosti členských štátov flexibilne riešiť prípady obhajcov ľudských práv, aby sa urýchlilo podávanie žiadostí ohrozených osôb o krátkodobé víza;

50. vyzdvihuje cennú úlohu Spoločenstva Sacharovovej ceny, ktoré prispieva, a to aj prostredníctvom programu Sacharovovho štipendia, k lepšiemu pochopeniu fenoménu represií voči ochrancom ľudských práv, jeho rôznych dôsledkov a možných spôsobov riešenia, a to aj na nadnárodnej úrovni; vyzýva, aby sa ďalej posilňovalo Spoločenstvo Sacharovovej ceny ako platforma umožňujúca priame skúsenosti s monitorovaním porušovania, zvyšovaním povedomia a mobilizáciou medzinárodných sietí;

Opatrenia EÚ na multilaterálnej úrovni zamerané na presadzovanie globálneho poriadku založeného na pravidlách

51. víta úsilie EÚ navrhovať alebo podporovať rezolúcie Rady OSN pre ľudské práva a Valného zhromaždenia OSN; vyjadruje znepokojenie nad tým, že nedávne rozhodnutia krajín mimo EÚ obmedziť financovanie Rady pre ľudské práva a systému OSN ako celku už majú citeľný vplyv na ich schopnosť plniť svoje poslanie;

52. víta, že Rada Európy je na poprednom mieste, pokiaľ ide o riešenie problémov a stanovovanie globálnych noriem a štandardov vo viacerých oblastiach súvisiacich s ľudskými právami, ako sú rodovo motivované násilie, akademická sloboda, ochrana právnikov a novinárov, umelá inteligencia a ľudské práva;

53. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že Medzinárodný trestný súd, jeho úradníci a spolupracujúci partneri čelia hrozbám alebo útokom; opätovne potvrdzuje svoju pevnú podporu Medzinárodnému súdnemu dvoru a Medzinárodnému trestnému súdu ako kľúčovým, nezávislým a nestranným súdnym orgánom; víta, že EÚ v mimoriadne náročnom období pre medzinárodnú spravodlivosť pokračuje vo finančnej podpore Medzinárodného trestného súdu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že doposiaľ nebolo aktivované nariadenie EÚ o blokovaní s cieľom ochrániť Medzinárodný trestný súd pred extrateritoriálnymi účinkami sankcií;

Prístup „Tím Európa“ a podpora demokracie

54. uznáva význam zosúladenia prístupov k ochrane a podpore ľudských práv vo všetkých inštitúciách a orgánoch EÚ a zastúpeniach členských štátov EÚ zapojených do vonkajšej činnosti, a predovšetkým veľvyslanectvách členských štátov a delegáciách EÚ v krajinách mimo EÚ, ale aj plného využívania potenciálu Európskeho parlamentu; zdôrazňuje, že flexibilné a koordinované prístupy by mali zostať inkluzívne, aby sa umožnilo plné fungovanie systému bŕzd a protiváh inštitúcií EÚ; zdôrazňuje, že Európsky parlament zohráva významnú úlohu pri presadzovaní hodnôt EÚ a ľudských práv, napríklad prostredníctvom parlamentnej diplomacie, medziparlamentných dialógov a uznesení, podpory mediácie a podnecovania kultúry dialógu a kompromisu, najmä medzi mladými politickými lídrami, a posilnenia postavenia poslankýň, obhajcov ľudských práv a zástupcov občianskej spoločnosti a nezávislých médií; opakuje svoju výzvu Komisii, aby pokračovala vo svojich činnostiach v týchto oblastiach a rozširovala ich, tak že zvýši podporu orgánov EÚ; berie na vedomie prebiehajúcu činnosť v rámci iniciatívy Tímu Európa za demokraciu vo viacerých krajinách; domnieva sa, že posilnená spolupráca medzi skupinou Európskeho parlamentu na podporu demokracie a koordináciu volieb, príslušnými generálnymi riaditeľstvami Komisie a ESVČ by výrazne prispela k činnostiam na podporu demokracie v krajinách mimo EÚ;

Odporúčania

55. vyzýva EÚ, aby využila nástroje, ktoré má k dispozícii, na boj proti rastúcim výzvam, ktorým čelí multilateralizmus, a tým zabezpečila, aby sa naďalej rešpektovala práca medzinárodných inštitúcií; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili politickú i finančnú podporu činnosti OSN a všetkých jej agentúr, a to aj v rámci jej reformy, s cieľom zabezpečiť, že OSN bude plniť svoj účel, aby sa vymedzili proti vplyvu autoritárskych a totalitných režimov a aby zabezpečili pokračovanie multilateralizmu ako základu globálneho riadenia; vyzýva EÚ, aby rozšírila svoju vlastnú podporu a financovanie s cieľom vyvážiť politicky motivované tlaky a chrániť nezávislé procesy; pripomína, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty vystupovali na multilaterálnych fórach jednotne; vyzýva delegácie EÚ, aby na multilaterálnych fórach vystupovali razantnejšie, pričom by na to mali mať primerané zdroje;

56. vyzýva, aby sa OZEÚ pri svojej práci opieral o viac zdrojov a lepšiu koordináciu s delegáciami EÚ na celom svete, pričom zdôrazňuje, že obmedzená transparentnosť a viditeľnosť – ako napríklad absencia verejných správ o návštevách krajín, pracovného programu a priorít alebo chýbajúce špecializované webové sídlo – môžu brániť verejnej kontrole a zodpovednosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európsky parlament je napriek neustálym výzvam vylúčený z výberového konania na funkciu OZEÚ, a vyzýva na prehodnotenie tohto postupu;

57. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila včasné vymenovanie osobitného vyslanca EÚ pre slobodu náboženstva alebo viery; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť osobitnému vyslancovi primeranú kontinuitu, zdroje a viditeľnosť, aby mohol účinne presadzovať slobodu náboženského vyznania alebo viery na celom svete; zdôrazňuje, že pravidelné podávanie správ Európskemu parlamentu by ešte viac posilnilo transparentnosť a spoluprácu v tejto oblasti;

58. vyzýva na zrušenie zákonov o odpadlíctve od viery a zákonov o rúhaní; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o ochranu slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania alebo viery, upozorňovali na túto otázku na fórach OSN a zjednotili správy delegácií EÚ o tejto problematike; vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ESVČ a Komisiu, aby systematicky upozorňovali na prípady prenasledovania náboženských menšín v rámci politických dialógov a dialógov o ľudských právach a aby zabezpečili plné rešpektovanie slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania alebo viery; vyzýva Radu, aby využila globálny režim sankcií EÚ v oblasti ľudských práv voči jednotlivcom a subjektom zodpovedným za závažné porušovanie slobody náboženského vyznania alebo viery; žiada, aby ESVČ určila prioritné krajiny, na ktoré budú zamerané opatrenia EÚ v oblasti slobody náboženského vyznania alebo viery, a aby každoročne podávala Európskemu parlamentu správu o pokroku;

59. naliehavo vyzýva všetky členské štáty EÚ, ako zmluvné strany Charty OSN, Rímskeho štatútu a Európskeho dohovoru o ľudských právach, aby sa v plnej miere riadili rozhodnutiami príslušných medzinárodných súdov vrátane ESĽP; vyzýva EÚ, aby naliehala na nečlenské štáty, vrátane svojich hlavných partnerov a kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajín, aby sa stali zmluvnými stranami Rímskeho štatútu; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby naďalej a intenzívnejšie podporovali Medzinárodný trestný súd potrebnými prostriedkami vrátane zdrojov a politickej podpory; naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby rešpektovali a presadzovali opatrenia a rozhodnutia všetkých orgánov Medzinárodného trestného súdu, a to aj prostredníctvom vykonávania zatykačov Medzinárodného trestného súdu; požaduje ochranu Medzinárodného trestného súdu, jeho úradníkov a osôb, ktoré s ním spolupracujú, pred hrozbami a útokmi a v tomto zmysle opakuje svoju výzvu Komisii, aby urýchlene aktivovala nariadenie o blokovaní s cieľom ochrániť MTS pred dôsledkami sankcií a umožniť jeho nepretržité a plne nezávislé fungovanie; vyzýva členské štáty, aby v boji proti beztrestnosti uplatňovali univerzálnu jurisdikciu;

60. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby prijali nový akčný plán pre rodovú rovnosť na obdobie po roku -2027, ktorý sa bude zaoberať potrebou dodatočnej podpory rodovej rovnosti a práv žien a ktorý bude osobitne riešiť rodovo podmienené násilie a potrebu rodovo citlivého prístupu k humanitárnej pomoci;

61. naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby navrhli zaradenie „rodového apartheidu“ medzi zločiny proti ľudskosti s cieľom vyvodiť zodpovednosť voči osobám zodpovedným za tento trestný čin; vyzýva na dôraznú podporu vymedzenia rodového apartheidu podľa návrhu pracovnej skupiny OSN pre diskrimináciu žien a dievčat;

62. požaduje neprestajnú ochranu civilistov počas ozbrojených konfliktov a vytvorenie humanitárnych koridorov, keď je to potrebné, aby sa civilistom umožnil únik z konfliktných oblastí, a dôrazne odsudzuje akékoľvek útoky na civilistov; vyzýva na účinnejšiu ochranu novinárov a obhajcov ľudských práv počas ozbrojených konfliktov, keďže sú terčom útokov najmä pre svoju prácu na dokumentovaní porušovania ľudských práv; zdôrazňuje, že matky a deti sú vystavené zvýšenému riziku hladovania a podvýživy;

63. vyzýva na zapojenie žien a mužov so zdravotným postihnutím do navrhovania bezpečnej a prístupnej infraštruktúry v procesoch obnovy po ozbrojených konfliktoch alebo prírodných katastrofách;

64. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby v akčnom pláne EÚ pre ľudské práva a demokraciu na obdobie po roku 2027 stanovili jasné ukazovatele a harmonogramy na meranie úspechu, posilnili súdržnosť medzi vnútornými a vonkajšími činnosťami EÚ a špecifikovali lepšie prepojenia medzi prioritami, ako sa uvádza v akčnom pláne a konkrétnejších referenčných hodnotách;

65. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby pri vypracúvaní a vykonávaní svojej vonkajšej politiky v oblasti ľudských práv viac zapájali občiansku spoločnosť a brali väčší ohľad na výsledky konzultácií vrátane konzultácií s osobami a subjektmi na mieste, ktoré sú najbližšie k úrovni vykonávania;

66. vyzýva, aby sa v budúcom VFR jasne vyčlenil rozpočet na ľudské práva, demokraciu a právny štát, ktorý by mal jasné ciele v oblasti rodovej rovnosti s primeranou finančnou podporou rozvoja demokratických štruktúr a rozvoja slobodných médií, a to aj v susedných krajinách; zdôrazňuje, že rozpočet EÚ treba chrániť aj v súvislosti s jeho vonkajším rozmerom, pretože je dôležitou pákou na dosiahnutie väčšieho dodržiavania ľudských práv a demokratických noriem partnerskými krajinami; žiada preto, aby sa do nového nástroja Globálna Európa na financovanie partnerských krajín mimo EÚ zaviedli vynútiteľné doložky o ľudských právach a silnej demokracii; vyzýva na vytvorenie operačného rámca podmienenosti, ktorý by sa okrem iného vzťahoval na makrofinančnú pomoc, obchodné preferencie a zjednodušenie vízového režimu, s jasnými kritériami a vynútiteľnými právnymi mechanizmami na zabezpečenie súladu vrátane doložiek o pozastavení v prípade pretrvávajúceho porušovania;

67. trvá na tom, že krajiny mimo EÚ, ktoré dostávajú podporu EÚ v oblasti ľudských práv, právneho štátu alebo rozvoja občianskej

spoločnosti, musia v súlade s parížskymi zásadami zriadiť nezávislé vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva, ako sú úrady ombudsmana; zdôrazňuje, že prítomnosť takýchto inštitúcií by mala byť podmienkou oprávnenosti na financovanie;

68. vyzýva svojich inštitucionálnych partnerov EÚ, aby preskúmali nové spôsoby, ako zlepšiť rozhodovanie, vrátane hlasovania kvalifikovanou väčšinou a aby v prípade uplatnenia pružnejších prístupov, ako je Tím Európa, zabezpečili dostatočnú garanciu ľudských práv;

69. žiada, aby sa dialógy o ľudských právach posilnili prostredníctvom jasných kritérií a výsledkov, a tak sa pokrok mohol jasne vymedziť a posúdiť počas každého príslušného kola dialógov; vyzýva na systematické a zmysluplné zapojenie aktérov občianskej spoločnosti do dialógov o ľudských právach a následných opatrení;

70. vyzýva na zvýšenie viditeľnosti týchto dialógov a ich výsledkov, a to aj uverejňovaním spoločných tlačových vyhlásení, a vyzýva, aby tieto dialógy boli zamerané na výsledky alebo založené na jasných kritériách umožňujúcich účinné monitorovanie, a to aj prostredníctvom *ex ante* a *ex post* konzultácií so skutočnými organizáciami občianskej spoločnosti;

71. vyzýva na posilnenie spolupráce s Európskym parlamentom v procese rokovaní, ktorý vedie k dialógom; okrem toho zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ naďalej vyvíjala tlak, aby sa dialógy konali v sídle EÚ; domnieva sa, že občianska spoločnosť a vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva by mali zohrávať osobitnú úlohu pri monitorovaní pokroku pri plnení týchto cieľov;

72. vyzýva EÚ, aby sa usilovala o vytvorenie európskych a medzinárodných nástrojov, ktoré by ľuďom postihnutým porušovaním ľudských práv podnikmi zaručili prístup k spravodlivosti a účinnej náprave; vyzýva na účinné a dôkladné vykonávanie súčasných pravidiel EÚ o zodpovednom správaní podnikov, pokiaľ ide o ľudské, pracovné a environmentálne práva, ako sú právne predpisy EÚ o náležitej starostlivosti; zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť politiky a mechanizmy EÚ, ktoré by dokázali účinne zosúladiť požiadavky udržateľnej transformácie s rešpektovaním živobytia miestnych komunít; vyzýva EÚ, aby vo svojej zahraničnej politike podporovala a chránila miestne komunity a práva pôvodných obyvateľov;

73. naliehavo vyzýva EÚ, aby sa pevne zaviazala k vykonávaniu Parížskej dohody a posilnila medzinárodnú spoluprácu v oblasti klímy; zdôrazňuje, že je dôležité riešiť vplyv zmeny klímy na mier a bezpečnosť na najvyššej úrovni;

74. vyzýva EÚ, aby posúdila účinnosť súboru nástrojov na riešenie dezinformačných kampaní proti EÚ, najmä v krajinách, ktoré dostávajú významnú humanitárnu a rozvojovú pomoc EÚ, a v kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ; naliehavo vyzýva EÚ, aby podporovala dôveryhodné médiá a informačné kanály, ktoré

presadzujú zodpovednosť orgánov a podporujú prechod k demokracii, a zároveň kládla dôraz na potrebu zachovávať zásady plurality, transparentnosti a nezávislosti;

75. víta smernicu, ktorá má chrániť novinárov a obhajcov ľudských práv pred zneužívajúcimi právnymi krokmi a strategickými žalobami proti verejnej účasti; nabáda zákonodarcov v tretích krajinách, aby v rámci širšieho úsilia o podporu a ochranu slobody a plurality médií vypracovali právne predpisy s rovnakým cieľom; žiada, aby si EÚ pri monitorovaní dodržiavania medzinárodných dohôd všímala útoky na slobodu médií, ako aj pretrvávajúce a systematické potieranie práva na informácie;

76. zdôrazňuje význam boja proti rodovo motivovaným dezinformáciám a obťažovaniu na internete zameraným na ženy pôsobiace v politike, žurnalistike a občianskej spoločnosti, ktorých cieľom je umlčať nesúhlas, oslabiť demokratickú účasť a šíriť naratívy namierené proti EÚ; zdôrazňuje, že nástroj by mal zahŕňať záväzné povinnosti predchádzať rodovo špecifickým vplyvom na ľudské práva a zmierňovať a napravať tieto vplyvy; vyzýva na primerané a účinné protiopatrenia a na zlepšenie monitorovacích nástrojov na predchádzanie takýmto javom, ich odhaľovanie a reakciu na ne pri súčasnom zabezpečení základných práv a slobody prejavu; vyzýva na osobitnú podporu a ochranné opatrenia na zaistenie bezpečnosti novinárok, aktivistiek a političiek online aj offline;

77. vyzýva na podporu akademickej slobody ako kľúčového prvku otvorených a demokratických spoločností;

78. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali nadnárodnú represiu ako osobitnú hrozbu pre ľudské práva, vytvorili systémy na jej sledovanie, dokumentovanie a riešenie, poskytovali orgánom presadzovania práva odbornú prípravu a zdroje a zabezpečili zodpovednosť páchateľov vrátane úradníkov a zástupcov z krajín mimo EÚ a miestnych podporovateľov; zdôrazňuje, že reakcie EÚ by mali tieto trendy začleniť do usmernení v oblasti ľudských práv a medzinárodnej spolupráce;

79. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby pokračovali v podpore obhajcov ľudských práv a posilňovali ju a aby prispôsobili primerané regulačné záruky v EÚ s cieľom bojovať proti nadnárodnej represii;

80. pripomína, že vedúce postavenie EÚ v oblasti umelej inteligencie a digitálnej diplomacie je kľúčové pre podporu modelov, ktoré zabezpečujú prísne normy v oblasti ľudských práv, ako aj pre jej význam a odolnosť; vyzýva v tejto súvislosti EÚ, aby posilnila svoju digitálnu diplomaciu a diplomaciu v oblasti umelej inteligencie,

presadzovala akt o digitálnych službách[9] a zabezpečila, aby technologické spoločnosti a platformy sociálnych médií dodržiavali záväzky v oblasti ľudských práv a riešili nadnárodnú represiu, a to aj voči ochrancom ľudských práv; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili, že subjekty, ktoré umožňujú digitálnu nadnárodnú represiu, najmä v technologickom odvetví, budú brané na zodpovednosť;

81. opätovne zdôrazňuje význam volebných pozorovateľských misií EÚ pre nezávislé a nestranné hodnotenie volebných procesov, ktoré monitorujú, vzhľadom na rastúce zasahovanie niektorých štátov do volieb v iných krajinách prostredníctvom hybridných taktík vrátane využívania umelej inteligencie; vyzýva ESVČ a Komisiu, aby analyzovali svoje iniciatívy zamerané na riešenie výziev, ktoré pre volebné procesy predstavuje umelá inteligencia, a podali o nich správu Európskemu parlamentu; vyzýva na ochranu medzinárodných volebných pozorovateľov; vyzýva, aby sa prijali opatrenia nadväzujúce na prijatie a vykonávanie odporúčaní týchto volebných pozorovateľských misií v krajinách mimo EÚ a aby boli začlenené ako kľúčový prvok do rámca vzťahov medzi EÚ a príslušnou krajinou mimo EÚ; zdôrazňuje príspevok Európskeho parlamentu k týmto misiám ako základný rozmer jeho vonkajšej činnosti, ako aj k rozvoju a zlepšeniu ich metodiky; konštatuje, že čoraz častejšie sa stáva, že krajiny odmietajú pozvať EÚ na pozorovanie volieb, a vyzýva ESVČ, aby sa touto situáciou zaoberala; víta prácu Európskej nadácie na podporu demokracie a pripomína, že je potrebné posilňovať jej aktivity a zdroje; požaduje ďalšiu finančnú podporu EÚ na organizovanie volebných misií;

82. vyzýva na posilnenie úsilia o zaručenie verejnej účasti menšín, ako aj na zvýšenie zastúpenia žien a mladých ľudí vo volebných procesoch;

83. opätovne odsudzuje všetky formy rasizmu, neznášanlivosti, antisemitizmu, islamofóbie, prenasledovania kresťanov, xenofóbie a diskriminácie na základe rasy, etnickej príslušnosti, národnosti, sociálnej triedy, zdravotného postihnutia, kasty, náboženstva, viery, veku, sexuálnej orientácie alebo rodovej identity; požaduje prijatie alebo posilnenie mechanizmov na oznamovanie diskriminačného správania, ako aj prístup k účinným právnym prostriedkom nápravy s cieľom prispieť k ukončeniu beztrestnosti tých, ktorí sa dopúšťajú uvedených činov;

84. vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci kresťanstvo zostáva v súčasnosti najviac prenasledovaným náboženstvom na svete, pričom postihnutých ľudí je viac ako 380 miliónov, neexistuje žiadny európsky koordinátor zodpovedný za boj proti kresťanofóbii, hoci

---

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

koordinátor na boj proti islamofóbii bol vymenovaný;

85. opakuje svoju výzvu Rade, aby prijala ambiciózny mandát pre EÚ, aby sa mohla čo najskôr zapojiť do prebiehajúcich rokovaní o právne záväznom nástroji OSN na vyvodenie zodpovednosti voči spoločnostiam za ich porušovanie ľudských práv; vyzýva EÚ, aby zabezpečila zosúladenie právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv a posilnila spoluprácu s ostatnými regiónmi a svetovými organizáciami;

86. vyzýva na systematické zavádzanie ex ante a ex post posúdení dodržiavania ľudských práv a na zahrnutie prísnych vynútiteľných doložiek o ľudských právach do dohôd medzi krajinami EÚ a krajinami mimo EÚ, podporených jasným súborom kritérií a postupov, ktoré treba dodržať v prípade ich porušenia; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby zabezpečili aktívne monitorovanie a účinné presadzovanie ustanovení o ľudských právach v súčasných medzinárodných dohodách, a to aj pozastavením, a zlepšili komunikáciu s Európskym parlamentom, pokiaľ ide o úvahy a rozhodnutia týkajúce sa tohto presadzovania; opakuje, že v prípade pretrvávajúceho porušovania doložiek o ľudských právach partnerskými krajinami vrátane tých v schéme VSP+ by EÚ mala rýchlo a rozhodne reagovať, a to aj pozastavením príslušných dohôd, ak sa iné možnosti ukážu ako neúčinné;

87. vyzýva na zriadenie portálu na vybavovanie sťažností v rámci obchodných a finančných nástrojov EÚ, prípadne prispôsobením jednotného kontaktného miesta Komisie tak, aby umožňovalo podávanie sťažností na nedodržiavanie doložiek o ľudských právach; zdôrazňuje, že tento portál by mal byť prístupný, zrozumiteľný pre občanov, transparentný a otvorený pre občanov z krajín mimo EÚ;

88. nabáda na dôkladné monitorovanie a posudzovanie kapacity delegácií EÚ s cieľom zabezpečiť, aby každá delegácia EÚ mala určené kontaktné miesto pre prípady porušovania ľudských práv s dostatočnými zdrojmi na účinnú a včasnú reakciu; odporúča tiež, aby personál delegácií EÚ pravidelne absolvoval odbornú prípravu o aktuálnych usmerneniach EÚ týkajúcich sa konkrétnych otázok ľudských práv; žiada, aby sa veľvyslanectvá členských štátov výraznejšie angažovali v obrane a podpore ľudských práv v krajinách mimo EÚ a pritom aktívne podporovali úlohu delegácií EÚ;

89. zdôrazňuje, že v mnohých regiónoch sveta sú mikropodniky a malé a stredné podniky (MMSP) často hnacou silou miestnych hospodárstiev, pričom čoraz viac z nich vedú ženy; zdôrazňuje, že MMSP tvoria 90 % podnikov, 60 % až 70 % zamestnanosti a 50 % hrubého domáceho produktu na celom svete; zdôrazňuje význam príspevku MMSP k realizácii Agendy 2030 a dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja, najmä cieľov týkajúcich sa odstránenia chudoby a zabezpečenia dôstojných pracovných podmienok pre

všetkých;

90. opakuje výzvu, aby sa pozornosť prioritne zamerala na boj proti korupcii ako faktor umožňujúci útoky na ľudské práva a demokraciu; naliehavo vyzýva Radu, aby konečne prijala protikorupčný sankčný režim, ktorý je dlhodobou prioritou Európskeho parlamentu;

91. vyzýva EÚ, aby zintenzívnila diplomatickú spoluprácu s krajinami, ktoré aj naďalej uplatňujú trest smrti, čo je nezlučiteľné s právom na život a so zákazom mučenia, aby podnecovala k dialógu a spolupráci v ľudskoprávnych otázkach a poskytovala podporu pri príprave reforiem súdnictva, ktoré by nakoniec mohli viesť k jeho zrušeniu;

92. vyzýva EÚ, aby aktualizovala rozsah pôsobnosti nariadenia o boji proti mučeniu[10] tak, aby odrážal zmeny na medzinárodnom bezpečnostnom trhu, zmeny v používaní a zneužívaní zariadenia na presadzovanie práva, ako aj nové výzvy, najmä mučenie mimo väzby a zlé zaobchádzanie počas potláčania pokojných protestov; vyzýva EÚ, aby podporovala dodržiavanie Ženevského dohovoru o vojnových zajatcoch;

93. vyzýva na posilnenie iniciatív EÚ na boj proti obchodovaniu s ľuďmi so zameraním na včasnú identifikáciu, ochranu obetí (vrátane detí) a finančné narušenie sietí;

94. zdôrazňuje, že na využitie plného potenciálu usmernení EÚ o obhajcoch ľudských práv je potrebné dôkladné vykonávanie, ako aj komplexná revízia zameraná na rastúcu úroveň sofistikovanosti pri prenasledovaní a zastrašovaní obhajcov ľudských práv vrátane digitálnych hrozieb a nadnárodnej represie;

95. vyzýva na široké uplatňovanie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského aktu EÚ) na sankcionovanie jednotlivcov, ktorí prenasledujú alebo zastrašujú obhajcov ľudských práv vrátane obhajcov environmentálnych práv a práv k pozemkom;

°

° °

96. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnej zástupkyni Európskej únie pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, Bezpečnostnej rade Organizácie Spojených národov, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov,

---

10 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/125 zo 16. januára 2019 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. EÚ L 30, 31.1.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/125/oj).

predsedníčke 80. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, predsedovi Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva, vysokému komisárovi Organizácie Spojených národov pre ľudské práva a vedúcim delegácií Európskej únie.